

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

Hazai földnyilvántartási problémák a mezőgazdasági támogatásokkal kapcsolatban

VARGA SZABOLCS – MEZEI KATALIN

Kulcsszavak: MePAR, ingatlan-nyilvántartás, földhasználat, területalapú támogatások, SAPS
JEL-kód: Q15, R14

ÖSSZEFOGLALÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Kutatásunk célkitűzése volt a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) és az egységes ingatlan-nyilvántartás működésének megismerése, elsősorban szakirodalmi kutatások segítségével, majd a nyilvántartási rendszerek egymással, illetve a valós területadatokkal való összevetése helyszíni, precíziós földmérő műszerrel végzett mérések alapján.

A vizsgálat eredményeiből megállapítható, hogy a különböző földterület-nyilvántartási rendszerek által tárolt területadatok jelentősen eltérhetnek egymástól, melynek legfőbb oka az egyes rendszerek eltérő szemléletében, valamint az alkalmazott különböző vetítési alapokban keresendő. A kutatás által igazolt hipotézis alapján a fenti probléma megoldására a javaslatunk egy egységes földterület-nyilvántartó rendszer létrehozása, mely egyaránt tartalmazza az ingatlan-nyilvántartási, természetvédelmi és a mezőgazdasági támogatások szempontjából jelentős területi információkat.

BEVEZETÉS

Az Európai Unió egyik legmeghatározóbb politikája a Közös Agrárpolitika (KAP), melynek három alappillére az egységes belső piac, a közösségi preferencia-rendszer, illetve a pénzügyi szolidaritás elve. Utóbbi alapelv lényege, hogy az agrárpolitika szempontjából lényeges kiadások fedezetét közös alapból kell biztosítani (Buday-Sántha, 2011). Ezen források igénybevételéhez minden csatlakozni kívánó tagállamnak, így Magyarországnak is fel kellett készülnie az EU-integrációra, ami elsősorban jogharmonizációs és intézményfejlesztési feladatokat jelentett. Az előkészületek legfontosabb eleme a hazai agrárpolitika szervezetének átalakítása az uniós követelményeknek megfelelően,

illetve ezen belül is a támogatási rendszer adoptálása. Ennek kapcsán az intézményfejlesztés legfontosabb követelménye az ún. kifizető ügynökség felállítása, ami az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kifizetését hivatott szabályozni. Magyarországon e feladat ellátására 2003-ban hozták létre a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalt (MVH), mely országos hatáskörrel rendelkező, önálló költségvetési szerv (Jámbor – Mizik, 2014).

A KAP támogatási rendszerében a legjelentősebb tételt a közvetlen területalapú támogatások teszik ki (Jámbor – Mizik, 2014). A támogatások folyósítása során a tagállamok kötelesek biztosítani a kifizetések végrehajtását, megelőzni a várható problémákat, fellépni az esetleges rendelkezések végrehajtásával szemben és visszafizettetni

a jogosulatlanul igénybe vett támogatási összegeket. E feladat ellátásához elengedhetetlen eszköz az Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer (IIER) (*Kurucz, 2003*), amelynek bevezetése az EU Tanács 3508/92/EGK rendelete alapján minden tagország számára kötelező előírás (*Buday-Sántha, 2011*). A jogszabály emellett előírja a területalapú támogatások minél hatékonyabb folyósítása és ellenőrzése érdekében a térinformatikai rendszer, vagyis a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) alkalmazását, melynek kialakítását a meglévő térképi állományokra kell alapozni (*Kurucz, 2003*). Míg a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően a területalapú támogatások vonatkozásában kizárólag a MePAR adatbázisát lehet figyelembe venni és kötelező jelleggel alkalmazni, addig a jogosult földhasználók nyilvántartása – mely szintén a támogatások igénybevételének egyik alapfeltétele – egy alapjaiban eltérő rendszer, az egységes ingatlan-nyilvántartás szerint működik (*Dömsödi, 2006*). A két eltérő felépítésű rendszer a bennük tárolt adatok tekintetében gyakran kerül egymással konfliktusba, azonban az ellentmondások dacára a támogatást igénylőnek meg kell felelnie mindkét nyilvántartás kritériumainak.

IRODALMI ÁTTEKINTÉS

Az Európai Unió által finanszírozott egységes területalapú támogatási rendszer (SAPS) és az ahhoz kapcsolódó kiegészítő támogatások igénybevételénél, valamint ezek ellenőrzésénél a MePAR alapadatait lehet kizárólagosan felhasználni. A kizárólagosság azt jelenti, hogy a MePAR-ban található információkat semmilyen más területazonosító rendszer adatai nem bírálhatják felül a területalapú támogatások vonatkozásában. Ugyanakkor Magyarországon az ingatlanok nyilvántartását (földtulajdon, jogosult földhasználat bejegyzése stb.) egy merőben más rendszer, az egységes ingatlan-nyilvántartás szerint

kezelik, ráadásul a különböző nyilvántartások működtetéséért más-más intézmények felelősek (*Dömsödi, 2006*). Bár a területalapú támogatások vonatkozásában a MePAR adatai minden egyéb földnyilvántartó rendszerrel szemben elsőbbséget élveznek, a mezőgazdasági termelők részére nyújtandó közvetlen támogatás igénybevételére vonatkozó szabályokról szóló 8/2015. (III. 13.) FM rendelet értelmében a támogatásra való jogosultság egyik alapfeltétele a jogszerű földhasználat.

Magyarországon a földterületek legalapvetőbb nyilvántartási rendszere az egységes ingatlan-nyilvántartás, mely a tulajdonjogi és az ahhoz kapcsolódó adatokat, tényeket tartalmazza. Mivel sok gazdálkodó csak hozzávetőlegesen ismeri az általa művelt mezőgazdasági területek nagyságát és határait, jellemző, hogy az ingatlan-nyilvántartásban szereplő kataszteri területnagysággal megegyező táblaméretre kívánják igényelni a területalapú támogatásokat is. Ismeretes azonban, hogy az ingatlan-nyilvántartásban szereplő területadatok gyakran lényegesen eltérnek az adott mezőgazdasági parcella valós művelésének határaitól (*Ancsin et al., 2015*). Éppen ezek miatt volt indokolt a MePAR kialakítása és alkalmazása, mint a mezőgazdasági támogatások vonatkozásában kizárólagos földterület-azonosító rendszer, mivel esetében a támogatható és nem támogatható területek határa nem a jogi, hanem a terepen is jól azonosítható, természetes vagy mesterséges határvonalak mentén került meghatározásra (*Szabó, 2010*).

Az ingatlanokkal kapcsolatos állami intézkedések és földforgalmi szabályozások előfeltétele a pontos, részletes földnyilvántartási rendszer megléte, melynek táblaszintű részletességgel kell tartalmaznia a szükséges tulajdonjogi, használati, bérleti adatokat, az ingatlanok fekvését, területnagyságát, határait, koordinátáit, illetőleg a rajta található épületekre és építményekre vonatkozó információkat. Ennélfogva a

földnyilvántartás a földpolitika, a földreformok, a földekkel kapcsolatos jogok és korlátozások megállapításának, az adózások, a földhasználati tervezések, valamint a földrendezések alapjául szolgál (*Burgerné Gimes, 2002*).

A magyar ingatlan-nyilvántartás felépítését az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény, valamint annak végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet szabályozza. A közhiteles nyilvántartás településenként tartalmazza valamennyi ingatlan alapadatait (vonatkozó jogszabályban meghatározott adatok), az ingatlanokhoz kapcsolódó jogokat és jogilag jelentős tényeket, valamint a bejegyzett személyek személyazonossági és lakcímadatait. Jogi szempontból – és az ingatlan-nyilvántartás szempontjából szükséges – legfontosabb adatok közé tartozik a település neve, az ingatlan fekvése (belterület, külterület), helyrajzi szám, területnagyság, illetve belterület esetén a közterület neve, jellege. Fontos továbbá a művelési ág megnevezése, vagy művelés alól kivont terület esetében annak típusa (pl. bányá), a minőségi osztály, a kataszteri tiszta jövedelem (aranykorona) és a nyilvántartás szempontjából fontos további adatok (*Dömsödi, 2006*).

A jogszabály az ingatlan-nyilvántartás belső felépítését is szabályozza, melynek fő eleme a tulajdoni lap, az okirattár, a térkép és a megszünt bejegyzések adatainak jegyzéke (*Horváth, 2014*).

A tulajdoni lap a jogi adatok részletezésére hivatott, így tartalmazza az ingatlan azonosítására szolgáló adatokat, illetve az ingatlanhoz kapcsolódó tulajdoni és egyéb jogokat, valamint az egyéb, jogi szempontból fontos tényeket (*Dömsödi, 2006; Fenyő et al., 2007*).

Az okirattár tartalmazza az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tények alapjául szolgáló okiratokat és azok hiteles másolati példányaikat, a bejegyzések iránti kérelmeket, megkereséseket, illetve a nyilvántartás

kapcsán keletkezett egyéb iratokat, mint például térítvevényeket, határozatokat stb. (*Fenyő et al., 2007*).

Az ingatlan-nyilvántartás működéséhez és a műszaki-gazdasági tervezéshez elengedhetetlen a nagy méretarányú ingatlan-nyilvántartási térkép. Ingatlan-nyilvántartási célra az állami földmérési alaptérkép szolgál, amely tartalmazza a település nevét és a térképszelvény számát, a település közigazgatási határvonalát, illetve a belterület és külterület határvonalát, a földrészlet határvonalát és helyrajzi számát, az épület vagy építmény alaprajzát, az alrészlet határvonalát és betűjelét, a földminősítés alapján megállapított minőségi osztályok határvonalait, a dűlő és utca nevét, valamint a házszámot (*Dömsödi, 2006; Fenyő et al., 2007*).

A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer az uniós és hazai jogszabályok által is előírt, a mezőgazdasági támogatások eljárásaihoz (támogatások igényléséhez és ellenőrzéséhez) kifejlesztett földterület-azonosító rendszer. A MePAR szerepe horizontális, illetve jogcímtől független, mivel minden területalapú jogcím esetében e rendszer alapadatait lehet kizárólagosan felhasználni a támogatások vonatkozásában. A MePAR-t hazánk az Európai Unióhoz való csatlakozásától kezdődően, azaz 2004-től alkalmazza az agrártámogatások eljárásai során (*Dömsödi, 2006; Szabó, 2010*). A MePAR üzemeltetésétől, illetve a rendszerben kezelt adattartalom, adatszolgáltatás, adatfelhasználás és adatkezelés rendjének szabályairól jelenleg – a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény értelmében – a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló 71/2015. (XI. 3.) FM rendelet rendelkezik.

A MePAR tehát egy egységes földterület-azonosító rendszer, melynek alapja egy, az ország egész területét lefedő 1:5000-es

méretarányú elektronikus térkép. A térinformatikai rendszerben a háttér térképhelyes, nagy felbontású légi felvételekből (ortofotó) áll össze, illetve a tájékozódást egy topográfiai térképreteg segíti. Ezenkívül a területek beazonosítását a települések közigazgatási határvonalai mellett a fizikai blokkok szolgálják, melyek egyben a rendszer alapegységeit is jelentik. A fizikai blokkok a mezőgazdasági művelés szempontjából állandónak tekinthető, illetve a helyszínen jól azonosítható határvonalakkal (út, vasút, csatorna, töltés, erdőszél stb.) lehatárolt, egyedi azonosítóval ellátott területrészek. Egy-egy blokk területe általában hasonló hasznosítású területekből áll össze (mezőgazdasági területek, erdőterületek stb.), de ezen belül az egyes parcellák eltérő művelésűek is lehetnek (szántó, gyepek, ültetvény stb.). A parcella területe a ténylegesen művelt terület alapján határozható meg, ezért a térképrendszerben lehatárolásra kerültek a nem támogatható területrészek, mint például a beépített területek (utak, épületek stb.), a vízterületek, az erdőterületek, a csatornák, a töltések stb. Ha az adott blokk összes területéből kivonjuk a nem támogatható területet, akkor megkapjuk a blokk támogatható területét. A gazdálkodóknak ezen fizikai blokkok támogatható területén belül kell berajzolniuk az általuk művelt területeket, az ún. mezőgazdasági táblákat (parcellákat), amelyek a területalapú támogatási igények alapegységeit jelentik. Egy parcellának tekinthető az az alapterület, melyen egy gazdálkodó egyféle növényt termeszt. Fontos tehát, hogy a mezőgazdasági tábla nem a föld tulajdonosához, hanem a használójához kötődik, hiszen a területalapú támogatás igénylésére nem feltétlenül a tulajdonos, hanem a földet megművelő jogosult (Dömsödi, 2006; Szabó, 2010).

Mindezen kívül a MePAR részét képezik még az ún. tematikus rétegek (fedvények), melyek speciális információkkal szolgálnak a területekről. Megközelítőleg 30 te-

matikus fedvény segíti a gazdálkodókat, melyek területi lehatárolás alapján adnak információt az egyes jogcímek jogosultsági kritériumait illetően, illetve egyéb kötelezettségek vonatkozásában, mint például a nem támogatható területek, Natura 2000 területek, vízvédelmi sávok, fás sávok, táblaszegélyek, érzékeny és nem érzékeny állandó gyepterületek, védett tájképi elemek (kunhalmok, gémeskutak, facsoportok, magányos fák stb.).

CÉLOK

A két, alapjaiban eltérő nyilvántartási rendszer egymástól különböző adatai miatt gyakoriak az ellentmondások és a konfliktusok a területalapú támogatások igénylése, illetve ellenőrzése kapcsán. A gazdák a területalapú támogatások igénylésénél igyekeznek a kataszteri nyilvántartás szerint meghatározott teljes területnagyságra igénybe venni a támogatást, noha az általában lényegesen nagyobb, mint az adott mezőgazdasági parcella valós művelésének határa. Ennek oka, hogy egy-egy helyrajzi szám területe ráfedhet a mezőgazdasági tábla végében vagy oldalában húzódó fásor, erdőszáv, vizesárok, csatornapart stb. területére is, melyek, noha jogilag az adott földrészlet részét képezhetik, egyértelműen nem tartoznak az adott parcella ténylegesen művelt területéhez (Ancsin et al., 2015). Pedig a SAPS-támogatás esetében kizárólag a mezőgazdasági művelés tényleges területe vehető figyelembe, melynek a MePAR-ban is támogatható területként kell szerepelnie (Dömsödi, 2006). Az ily módon – általában jóhiszeműségből – hibásan igényelt területalapú támogatásokból keletkeznek az ún. túligénylések, melyek szankcióval járnak.

Mindezekon felül más földnyilvántartási rendszerek is fontos szerepet játszhatnak a fenti összefüggések vonatkozásában, mint például erdészeti támogatási jogcímek esetében az Országos Erdőállomány Adattár erdészeti nyilvántartási térképe, vagy a szőlőültetvényekre igényelhető speciális tá-

mogatások vonatkozásában Magyarország Térinformatikai Szőlőültetvény Regisztere, a VINGIS.

A fent vázolt probléma fényében terepi vizsgálataink célkitűzése a MePAR és az ingatlan-nyilvántartás területadatainak egymással, illetve a valós művelési terület-adatokkal való összehasonlítása helyszíni, precíziós földmérő műszerrel végzett mérések segítségével, majd a mért adatok számszerűsítésével a következtetések levonása.

A kormányhivatalok és a Kincstár a területalapú támogatások helyszíni ellenőrzése során az ellenőrzésre kijelölt kérelmezett táblák területének mérését GPS-es területméréssel hajtja végre. Ennek kapcsán gyakran felmerül a gazdálkodók körében, hogy a hivatalok által használt műszerek nem elég pontosak, és ez az eltérések elsődleges oka. Alkalmunk nyílt ezen technikai eszközökkel is elvégezni a vizsgálatra kiválasztott táblák felmérését, így célkitűzéseink között szerepelt még ezen műszerek pontosságának összevetése más, hasonló elven működő precíziós eszközzel.

ANYAG ÉS MÓDSZER

A helyszíni mérések során, a sarokpontok kitzűzéséhez egy Getac PS336 típusú PDA (*Personal Digital Assistant* – digitális személyi asszisztens) műszert, illetve egy Hi-Target V100 GNSS RTK vevőt használtunk. Előbbi gyakorlatilag egy kisméretű személyi számítógép, melynek alapvető funkciója a személyes információk rögzítése, tárolása és kezelése (*Szilágyi, 2006*), míg utóbbi a vevőegység antennája. A vizsgálat szempontjából e műszer legnagyobb előnye, hogy a geodéziai alkalmazási területből adódóan sokkal pontosabb – 0,5–5 centiméter térbeli ponthiba – területmérést lehet vele végrehajtani, mint a hivatalok által használt, térinformatikai célú PDA-eszközökkel (*Ádám et al., 2004*). A számítógépre a hazánkban is népszerű, amerikai Carlson SurvCE 6 szoftvert telepítettük, melynek legfőbb előnye, hogy

műszerfüggetlen, vagyis szinte bármely műszergyártó cég bármely termékét – GPS-vevő, mérőállomás stb. – képes kezelni.

A kormányhivatalok és a Kincstár által legáltalánosabban használt vevőegység a Windows rendszerű Trimble Geo 5T típusú PDA, mely a vevőegység antennáját is magában foglalja. Ezen műszerek felhasználási területe térinformatikai célú, ami azt jelenti, hogy a mérési pontosság ponthibatartománya 0,5–1,5 méter (*Ádám et al., 2004*). A területmérés a DigiTerra Informatikai Szolgáltató Kft. által kifejezetten az MVH részére, a mezőgazdasági támogatások ellenőrzéséhez kifejlesztett DT HELL szoftver segítségével történik.

E mérések esetében fontos adat az ún. nettó terület vagy támogatható terület, amit a DT HELL szoftver számít ki minden mérés esetében úgy, hogy az adott mérés teljes területéből levonja a MePAR-ban lehatárolt nem támogatható területre fedő részt. Emellett figyelembe kell még venni, hogy a műszer pontatlanságából eredő eltérések ellensúlyozása érdekében ezekhez a mérésekhez tartozik egy toleranciataromány, amelyet szintén a szoftver számít ki minden egyes mérés esetében egyedileg, a mért terület és kerület alapján. Ha a toleranciaértéket hozzáadjuk a mért támogatható területnagysághoz, megkapjuk az ún. toleranciával növelt területet. Ennek jelentősége, hogy ha a mért nettó terület kisebb, mint a kérelmezett terület, a toleranciával növelt területtel elfogadható a kérelemben nyilvántartott terület, természetesen csak a tolerancia-értéktartomány határáig.

A területmérések során először egy precíziós földmérő műszerrel a kataszteri határt tűztük ki, a fő sarokpontok – az illetékes földhivatal által nyilvántartott – EOY-koordinátái alapján. Második lépésként a hivatalok által használt műszer segítségével kerestük meg ugyanezen helyrajzi számok sarokpontjainak helyét, amit ismét rögzítettünk a precíziós műszerrel. Ezt követően kimértük a művelés

valós határát, amelynek kitűzését szintén a fő sarokpontokhoz viszonyítottuk. Ezzel minden egyes helyrajzi szám összes fő sarokpontjához három érték tartozott: a Földhivatal által nyilvántartott EOY-koordináta pozíciója, a hivatalok által használt műszer, tehát lényegében a MePAR szerinti helyzete ugyanezen sarokpontnak, valamint a művelés valós határa alapján megállapított sarokpont.

Míndezeken felül a földhivatali EOY-koordináták precíziós műszerrel való kitűzése alapján a hivatalok és a Kincstár által használt eszközzel is elvégeztük a területmérést, így a két műszer pontossága egyszerűen összevethető egymással.

A mérési adatok feldolgozása a DigiTerra Explorer 7 (verziószám: 16.09.01) szoftver segítségével történt. A DigiTerra Explorer egy Windows Mobile alapú, hordozható térképészeti és térinformatikai (GIS) szoftver, melynek felhasználási területe az adatgyűjtés, illetve a meglévő terepi adatok aktualizálása (DigiTerra, 2014).

Az adatok kiértékelésének első lépése a

poligonok (a kataszteri, a MePAR szerinti és a valós művelés területe) létrehozása a helyszínen kitűzött pontok összekötésével. Így minden helyrajzi szám vonatkozásában három poligon keletkezett, amit az 1. ábra szemléltet, ahol a szaggatott fehér vonal az ingatlan-nyilvántartási koordináták alapján kitűzött kataszteri határt, a folytonos fekete vonal a MePAR alapján kitűzött kataszteri területet, míg a folytonos fehér vonal a tényleges művelés határát mutatja.

EREDMÉNYEK

A vizsgálati eredmények megerősítettek a hipotézist, miszerint a legtöbb mezőgazdasági parcella vonatkozásában a kataszteri nyilvántartás alapján jegyzett területnagyság jelentős eltérést mutat a mezőgazdasági művelés valós határához képest. A vizsgálatba vont 25 területből 20 esetben kisebb, míg 5 táblánál nagyobb valószínűleg művelt területnagyságot sikerült kimutatni az ingatlan-nyilvántartás adataihoz viszonyítva. Azon parcellák esetében, melyeknél a nyilvántartás szerinti terü-

I. ábra

**A 3 mérési poligon az egyik vizsgált helyrajzi szám példáján
(3 measurement polygons based on one of the examined parcel numbers)**

letmérethez képest kisebb művelési határ került megállapításra, a két területérték közötti átlagos eltérés 7,1% volt, míg ahol a kataszteri területnagyságnál nagyobb valószínűségi mértékű mezőgazdasági táblaméretet kaptunk, ott ez az érték 3,7% volt.

A vizsgált helyrajzi számok fő sarokpontjainak EOV-koordinátái és a művelés határának sarokpontjain felvett koordináták közötti átlagos távolság 7,04 méter volt. A kataszteri nyilvántartás és a valós művelés sarokpont-koordinátái közötti legkisebb távolságot 0,39 méternek, míg a legnagyobbat 127,40 méternek állapítottuk meg.

A kormányhivatalok és a Kincstár által alkalmazott Trimble Geo 5T PDA alapján, a Getac PS336 műszerrel kitűzött kataszteri területek vonatkozásában a 25 helyrajzi számból 16 esetében kisebb, míg 9 esetében nagyobb lett a területmérés eredménye. Az ingatlan-nyilvántartásban szereplő területadatokhoz képest az átlagos eltérés mind a két esetben 1,5%-os volt.

Az előbbi módon kitűzött pontok koordinátái és az ingatlan-nyilvántartás szerinti EOV-koordináták közötti átlagos távolság 1,27 méter. Az eltérés az esetek 38%-ában 1 méter, 53%-ában pedig 2 méter alatti volt.

A kormányhivatalok és a Kincstár által használt Trimble Geo 5T PDA műszerrel végzett mérések eredményeként az ingatlan-nyilvántartási területadatokhoz képest 16 helyrajzi szám esetében nagyobb, míg 9 esetében kisebb területnagyságot sikerült kimutatni. A nagyobb mért területek vonatkozásában az átlagos eltérés 1,6%, a kisebbnek megállapított területek esetében pedig 3,5% volt.

A Trimble Geo 5T PDA-val végzett mérések esetében a nettó területérték (az adott mérés MePAR-ban támogatható területre fedő része) a teljes területméretekhez képest átlagosan 3,5%-kal kisebb területnagyságot jelent.

Emellett figyelembe kell venni a mérési toleranciartományt is, ami a vizsgálatba vont 25 helyrajzi szám esetében azt jelenti,

hogy ezek az értékek a mért területek nagyságát átlagosan 4,8%-kal növelték meg.

KÖVETKEZTETÉSEK

A mért, ténylegesen művelt területnagyság és az ingatlan-nyilvántartás adatai összehasonlításának eredményeiből az a következtetés vonható le, hogy a hipotézisben vázolt probléma mellett jelentős eltérés származhat abból is, ha a földhasználó az érintett helyrajzi szám határát átlépve műveli a parcelláját – pl. hozzászánt az út, az árok vagy a szomszéd tábla egy részéből –, növelve ezzel annak területét.

A MePAR-ban szereplő kataszteri fedvény alapján – Trimble Geo 5T PDA segítségével – kitűzött sarokpontok koordinátáinak az ingatlan-nyilvántartásban szereplő adatokhoz viszonyított átlagos eltérése elhanyagolhatónak tekinthető. Ugyanez mondható el ezen területadatok összehasonlításának vonatkozásában is. A kormányhivatalok, illetve a Kincstár által használt műszerek pontosságával kapcsolatban ezeken felül megállapítható, hogy azok alkalmazási területüket tekintve térinformatikai vevőegységek, ebből adódóan pedig kisebb méréspontossági kategóriába esnek – 0,5–1,5 méter térbeli ponthiba –, mint például a geodéziai műszerek (Ádám *et al.*, 2004). Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy az ezekkel a műszerekkel végzett méréseknek olyan mértékű toleranciartománya van, ami épp ezt a hibartományt hivatott kompenzálni, így e mérési eredmények hitelesnek tekinthetők.

Mindezekből arra következtethetünk, hogy a legjellemzőbb konfliktus elsősorban nem a kérelmezett és mért területnagyságból fakadó különbségekből, hanem a táblák elhelyezkedésének pontatlan meghatározásából (elcsúszásából) ered. Az eltérések visszavezethetők az ingatlan-nyilvántartás és a MePAR egymástól különböző szemléletére, vagy akár az alkalmazott eltérő vetítési alapokra is (Ancsin *et al.*, 2015).

Összességében elmondható, hogy a fent

vázolt problémákra egy egységes rendszer jelenthetné a megoldást, ami egyesíti a földtulajdonosi, illetve földhasználati nyilvántartási adatokat, a mezőgazdasági területalapú támogatások szempontjából fontos területi adatokat, a természetvédelmi szempontból jelentős területi lehatárolásokat és az erdészeti nyilvántartási adatokat egyaránt. Az ilyen adatok egységesítését azonban nagyban nehezítené az intézményi háttér is, hiszen az ingatlanügyi, erdés-

zeti, természetvédelmi, agrártámogatási szakigazgatási szervek minden eddiginél nagyobb fokú együttműködésére, folyamatos egyeztetésére lenne szükség.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A tanulmány az Innovációs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-19-2-I-SZE-5 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.

FORRÁSMUNKÁK JEGYZÉKE

- (1) Ádám J. – Bányai L. – Borza T. – Busics Gy. – Kenyeres A. – Krauter A. – Takács B. (szerk.) (2004): Műhol-
das helymeghatározás. Budapest: Műegyetemi Kiadó – (2) Ancsin Z. – Kary L. – Pintér B. (2015): Területmérés
– Gazdálkodói segédlet. Budapest: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara – (3) Buday-Sántha A. (2011): *Agrár- és vi-
dékpolitika*. Budapest, Saldo Zrt. – (4) Burgerné Gimes A. (2002): *A mezőgazdasági földtulajdon és földbér-
let*. Budapest: Akadémia Kiadó – (5) DigiTerra (2014): *DigiTerra Explorer 7 Referencia Kézikönyv*. DigiTerra
Information Services Ltd. – (6) Dömsödi J. (2006): *Földhasználat*. Budapest-Pécs: Dialóg Campus Kiadó – (7)
Fenyő Gy. – Hidvéginé Erdélyi E. – Papp I. (2007): *Magyar ingatlan-nyilvántartási jog*. Székesfehérvár: NyME
Geoinformatikai Kar, Általános Jogi Tanszék – (8) Horváth G. (2014): *Földügyi Igazgatás*. Budapest: Neme-
zeti Közszolgálati Egyetem – (9) Jámbor A. – Mizik T. (szerk.) (2014): *Bevezetés a Közös Agrárpolitikába*. Buda-
pest: Akadémia Kiadó – (10) Kurucz M. (2003): *Az európai agrárjog alapjai*. Tananyag az Európai Szakjo-
gász-képzés számára. Budapest: ELTE JTI – (11) Szabó Gy. (2010): *Föld- és területrendezés 9. A birtokrendezés
infrastrukturális (táblásítás, mező-út, vízrendezés és melioráció, tereprendezés) kapcsolódásai*. Székesfehé-
rvár: Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kar – (12) Szilágyi R. (2006): Mobil Internet alkalmazási
lehetőségek és igények az agrárgazdaságban. *Debreceni Szemle*, 14(2), 219–232.

LAND REGISTRATION PROBLEMS RELATED TO AGRICULTURAL SUBSIDIES**By: Varga, Szabolcs – Mezei, Katalin****Keywords: LPIS, estate records, land use, area based subsidy, SAPS****JEL: Q15, R14**

The aim of our research was to get acquainted with the operation of the agricultural land parcel identification system (LPIS) and the unified real estate register, primarily on the basis of literature research. Then we planned to compare these recording systems with each other and with the actual land use data based on measurements with on-site precision measuring instruments.

The results of the study show that area data stored by different land registration systems can differ significantly. The main reason can be found in the different approaches of each system as well as in the different projection bases used. Based on the hypothesis confirmed by the research, to solve the above mentioned problem, our proposal is to create a unified land registration system, which contains spatial information relevant to land registration, nature conservation and agricultural subsidies as well.